UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Celebratione Missarvm. Titvlvs XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

etiam moderationes & taxationes ad prælatos quoſlibet, qui prætextu cujuſvis conſuetudinis in monaſteriis, ſive locis aliis eccleſiaſticis gratis recipiantur ad pabulum charitatis, extendimus & etiam prorogamus: proviſo nihilominus, quòd in locis quibuslibet, ſecundùm quod major vel minor rerum copia fuerit in eiſdem, necnon juxta majorem vel minorem perſonarum & evectionum numerum hujuſmodi viſitantium, expenſarum majorum vel minorum debita moderatio teneatur: ita tamen, quòd majores expenſæ non excedant ſummam ſuperius limitatam. Inſuper prædictis omnibus Archiepiſcopis, primatibus, Epiſcopis, & aliis ſuperius nominatis viſitantibus, ne ultra conventionem vel conſuetudinem hujuſmodi circa perſonas, & loca ubi fuerint, nec ultra moderationes & taxationes prædictas, quicquam præſumant recipere, diſtrictius nihilominus inhibemus. Volentes etiam conſtitutionem præſentem pœnæ adjectione juvari, ſtatuimus, quòd ſi dicti viſitantes per ſe vel (ſi ex privilegio eis competat) per alios viſitationis officium exercuerint, & procurationes receperint (ut præfertur) ipſi vel familiares eorum ultra taxationes prædictas, aliquid ſcienter exegerint, vel receperint etiam à volente, duplum ejus, quod ipſi iidem prælati, vel eis ſcientibus aut ratum habentibus eorum familia, taliter exegerint vel receperint, intra duos menſes poſt receptionem ſeu ſcientiam hujuſmodi eccleſiis, monaſteriis, & aliis locis à quibus illa receperint, reſtituere teneantur. Si verò dictis prælatis per alios viſitantibus, ii, qui pro eis viſitationibus officium exercebunt, per ſe vel alios ultra moderationes ſeu taxationes prædictas quicquam exegerint, ſeu receperint etiam à volentibus: duplum ejus, quod ultra receperint, eccleſiis & monaſteriis vel locis aliis, à quibus id receptum fuerit, intra præfatum terminum reſtituere teneantur. Alioquin extunc dicti prælati, qui ultra moderationes & taxationes prædictas, ſeu conventionem vel conſuetudinem, hujuſmodi receperint in pecunia numerata, duplum ipſum eiſdem eccleſiis, monaſteriis, ſive locis ultra dictum tempus reſtituere differentes, ingreſſum eccleſiæ ſibi noverint interdictum. Ii verò pro dictis prælatis viſitationem hujuſmodi (ut præmittitur) exercentes, ab officio & beneficio noverint ſe ſuſpenſos: quouſque gravatis eccleſiis, monaſteriis, ſive locis de hujuſmodi duplo plenariam ſatisfactionem impendant. Adjicientes conſtitutioni præſenti, quòd ſi quis de familia prælati perſonaliter viſitantis, aliquid ultra moderationes & taxationes præfatas per ſe vel alios prælato ignorante, nec ratum habente receperit ab eccleſiis, monaſteriis, & locis aliis viſitatis, duplum ejus, quod ultrà receperit, de ſuo proprio intra duos menſes poſt receptionem hujuſmodi eccleſiis, monaſteriis, & locis aliis, à quibus illa receperit, reddere teneatur: Alioquin extunc recipiens, ſi clericus fuerit, tam diu ab officio & beneficio ſit eo ipſo ſuſpenſus: Si verò laicus, tamdiu ingreſſum eccleſiæ ſibi noverit interdictum, & à communione Euchariſtiæ ipſo facto noverit ſe ſuſpenſum, donec de duplo hujuſmodi gravatis eccleſiis, monaſteriis, ſive locis ſatisfecerit cum effectu: Nulla eiſdem ultra moderationes & taxationes prædictas recipientibus in his donantium remiſſione, liberalitate, vel gratia valitura. Cæterùm moderationes & taxationes hujuſmodi in illis locis volumus obſervari, in quibus id fieri poterit ſecundùm eccleſiæ, monaſterii, vel loci alterius facultates. In aliis autem tantam præcipimus modeſtiam adhiberi, quòd per hæc, quæ ad exonerationem locorum eccleſiarum ſtatuendam providimus, non doleant ſe gravari: nec per hoc dicti prælati exigendi amplius quàm ipſi ſubditi pati poſſint indultam ſibi exiſtiment poteſtatem. Præmiſſis quoque adjiciendo ſtatuimus, quòd ſi dicti prælati, vel aliquis eorum ex Apoſtolica iudulgentia, vel conſuetudine, ſeu de jure, petant ſibi ab eccleſiis, monaſteriis, & locis aliis, eorumque capitulis, collegiis, vel conventibus, rectoribus, ſeu perſonis moderativum, ſeu charitativum ſubſidium exhiberi: non poſſint à ſingulis eccleſiis, monaſteriis, ſive locis pro ſubſidio hujuſmodi ultra petere, vel recipere (etiam à volentibus) niſi quantum aſcenderent ſingulæ procurationes, in pactum per nos ſuperius moderatum, quas iidem prælati poſſent recipere, quando ex privilegio per alium viſitarent. Porro Turonen. prædictos, tales fore intelligimus, quòd XII. ipſorum valeant unum florenum auri boni puri, & legalis ponderis cunii Florentini. Per conſtitutionem autem hujuſmodi nolumus, quòd prædicti prælati, vel alii, quibus viſitationis officium, & procurationum receptio ex privilegio ſedis Apoſtolicæ, vel aliàs de conſuetudine vel de jure, competere dignoſcuntur, jus viſitandi, ſeu procurationes recipiendi, ſibi valeant vendicare. Nec per conſtitutionem eandem aliis conſtitutionibus ſuper præmiſſis, per prædeceſſores noſtros dudum editis, quoad alia contenta in eis, aliquatenus derogetur. Inſuper Abbates Ciſtercien. ordinis, ſua monaſteria viſitantes, ſub præſenti conſtitutione noſtra nolumus comprehendi, cùm ſuper his per aliam conſtitutionem noſtram duxerimus ſpecialiter providendum. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtrarum conſtitutionis, [illegible] inhibitionis, adjectionis, & præcepti ac voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Avinion. XV. Calen. [illegible] Pontificatus verò noſtri Anno 2.

DE CELEBRATIONE MISSARVM.

TITVLVS XI.

CAP. VNIC.

Narratis perturbationibus plurimis, quæ eccleſiæ præſertim per hæreticos inferuntur, ordinat Romanus Pontifex, quòd dum miſſæ celebrantur, in quibus devotius oratur, certæ preces hic expreſſæ ad Deum effundantur. Et ut Chriſtiani ad id ſint promptiores, viginti dies indulgentiarum cunctis hoc facientibus elargitur. Adverte, quòd ſub hoc tit. aptè potuiſſet locari extravagans Docta, quæ eſt ſuprà de vita & honeſt. cler. ut ibi tractatum eſt.

Ioannes XXII.

DISCIPVLORVM Chriſti a geſta nos inſtruunt, ut in pelago hujus mundi procella ſurgente, ad divinum confugium recurrere debeamus. Et quidem commotione maris adeò grandi facta, ut fluctus naviculam in quam IESVM ſequentes intraverant, operirent, Chriſtum dormientem vocibus excitarunt ſupplicibus, & adverſus ingruentes tempeſtatis impetus ab eo ſalutis præſidium poſtularunt. Cùm itaque catholicam eccleſiam, quæ congregationem à fidelium comprehendit, videamus (quod dolentes referimus) pacis æmuli, zizaniorumque ſatoris malitia procurante, diſcordiarum flatibus concitatam, earumque fluctus adeò elevatos, quòd quaſi operiant ipſam totam: ſchiſmaticos inſuper eccleſiam ipſam cernamus, & ſchiſmaticos impugnare ferociter, ac ut inconſutilem Domini tunicam ſcindant, multipliciter laborare. Cum fratribus noſtris deliberatione præhabita diligenti, expediens (imò neceſſarium potius) æſtimamus, ut ad illum, qui ad dexteram Patris reſidet in excelſis, qui caput eſt congregationis ejuſdem, cuique poteſtas omnis, tam in cœlo, quàm in terra noſcitur tradita, eique venti & maria obſecundant c, levemus cum manibus corda noſtra,

a *Luc. 8.* b *Vide Turrecrem. in ſumma de eccleſ. [illegible]* c *Luc. 8.*

noſtra, ipſumque devotis pulſantes precibus, apud eum ſedulis orationibus inſiſtamus, ut inſurgentes præmiſſæ fremitus tempeſtatis, quæ quaſi univerſorum Chriſticolarum regna concutit, ſubditos contra dominos violato fœdere erigit, hæreticis & ſchiſmaticis ac rebellibus eccleſiæ Dei, inſurgendi contra ipſam, ejuſque jura uſurpandi, inſania damnabili auſum pandit, flatus ceſſare, fluctusque prædictos quieſcere ſua faciat omnipotenti virtute: Cordaque hæreticorum, ſchiſmaticorum, aliorumque rebellium ad Dei eccleſiæ unitatem ac devotionem inclinet & habilitet, vel forſan cum præmiſſis pertinaciter intendant perſiſtere, ipſorum elidat ſuperbiam, eorumque obſtinatam malitiam ſuæ virtute dexteræ conterat & proſternat. Corda quoque ſubditorum ad eorum ſuperiores, & eorum ſuperiorum convertat ad ſubditos, ipſoſque diſſidentes in concordiæ unitate conciliet, confirmet: ſicque det ipſis ſuperioribus præſidere, quod ſic regnent, ut dirigantur, eorumque regimen cedat ſubditis ad ſalutem perpetuam, quietem & pacem: nobiſque ipſe, cujus providentia in ſui diſpoſitione non fallitur, modos & vias aperiat, per quos hoc, quod in votis gerimus, efficaciter promovere poſſimus. Et quia in miſſarum ſolenniis ad Deum conſueverunt preces effundi devotius, de eorundem frat. con. ordinamus, quòd in ſingulis miſſarum celebrationibus poſt dictum à celebrante Pater noſter, reſponſioneque ſecuta, antequam in miſſa ulterius procedatur, illud Canticum, Lætatus *a* ſum in iis quæ dicta ſunt mihi, totum, cum Gloria Patri, religioſis clericis & aliis literatis præſentibus cum devotione dicentur *b*. Et primò dicatur Kyrie Eleiſon, Chriſte Eleiſon, Kyrie Eleiſon, Pater noſter. Et poſt iſti verſiculi ſubſequantur, Domine ſalvos fac Reges. Et exaudi nos in die, qua invocaverimus te. Salvum fac populum tuum Domine, & benedic hæreditati tuæ. Et Rege eos, & extolle illos uſque in æternum. Fiat pax in virtute tua, & abundantia in turribus tuis. Domine exaudi orationem meam, & clamor meus ad te veniat. Dominus vobiſcum, Et cum ſpiritu tuo.

Collecta.

ECcleſiæ tuæ, quæſumus Domine, preces placatus admitte: ut deſtructis adverſitatibus & erroribus univerſis, ſecura tibi ſerviat libertate. Per Dominum noſtrum.

HOſtium noſtrorum, quæſumus Domine, elide ſuperbiam: eorum contumaciam dexteræ tuæ virtute proſterne. Per Chriſtum Dominum noſtrum. Amen. Benedicat celebrans conſequenter. Nos autem Chriſti fideles ad exequendum ſupradicta promptius donis volentes ſpiritualibus animare, omnibus verè pœnitentibus, & confeſſis, tam his celebrantibus, quàm ipſis aſſiſtentibus obſervantibus ſupradicta, quàm aliis preces tunc devotas Deo fundentibus, pro præmiſſis diebus, & miſſis ſingulis, quibus hæc fecerint, XX. dies de omnipotentis Dei miſericordia, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, de injunctis ſibi pœnitentiis relaxamus. Nulli ergo, &c. Datum XII. Cal. Iulii. Anno 12.

DE RELIQVIIS ET VENERATIONE SANCTORUM.

TITVLVS XII.

CAP. I.

Qui conceptionem immaculatæ virginis devotè celebrabunt, in eodem feſto, & ejus octavis officio intererunt, tales tribuuntur indulgentiæ, quales conſequuntur Chriſti fideles in corporis Chriſti ſolemnitate.

Sixtus IV.

CVM præexcelſa meritorum inſignia, quibus Regina cœlorum virgo Dei genitrix glorioſa ſedib. prælata æthereis, ſyderibus quaſi ſtella matutina prærutilans devotæ conſiderationis indagine perſcrutamur, & intra pectoris arcana revolvimus, quòd ipſa (utpote via miſericordiæ, mater gratiæ & pietatis, amica humani generis, conſolatrix pro ſalute fidelium, qui delictorum onere gravantur,) ſedula oratrix, & pervigil ad Regem quem genuit, intercedit: Dignum, quin potius debitum, reputamus univerſos Chriſti fideles, ut omnipotenti Deo, pro cujus providentia ejuſdem virginis humilitatem ab æterno reſpiciens, pro reconcilianda ſuo auctori humana natura, lapſu primi hominis æternæ morti obnoxia, eam ſui unigeniti habitaculum Sancti Spiritus præparatione conſtituit: ex qua carnem noſtræ mortalitatis pro redemptione populi ſui aſſumeret, & immaculata virgo nihilominus poſt partum remaneret: de ipſius immaculatæ virginis mira conceptione gratias & laudes referant, & inſtituta propterea in Dei eccleſia, miſſas, & alia divina officia dicant, & illis interſint: indulgentiis & peccatorum remiſſionibus invitare, ut exinde fiant ejuſdem virginis meritis, & interceſſione divinæ gratiæ aptiores. Hac igitur conſideratione inducti, ejuſdem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, auctoritate Apoſtolica hac in perpetuum valitura conſtitutione ſtatuimus & ordinamus, quòd omnes & ſinguli Chriſti fideles utriuſque ſexus, qui miſſam & officium conceptionis ejuſdem virginis glorioſæ, juxta piam, devotam, & laudabilem ordinationem dilecti filii magiſtri Leonardi de Nogarolis clerici Veronenſis notarii noſtri & quæ deſuper à nobis emanavit miſſæ & officii hujuſmodi inſtitutionem, in die feſtivitatis Conceptionis ejuſdem virginis Mariæ, & per octavas ejus devotè celebraverint, & dixerint, aut illis horis canonicis interfuerint, quoties id fecerint, eandem prorſus indulgentiam, & peccatorum remiſſionem conſequantur, quam juxta fœlicis recordationis Vrbani *a* IV. in Concilio Vienenſi approbatæ *b*, ac Martini V. & aliorum Romanorum Pontificum, prædict. noſtr. conſtitutiones, conſequuntur illi, qui miſſam & horas canonicas in feſto corporis & ſanguinis Domini noſtri IESV Chriſti à primis veſperis, & per illius octavas juxta Romanæ eccleſiæ conſtitutionem celebrant, dicunt, aut miſſæ officio & horis hujuſmodi interſunt: præſentibus perpetuis temporibus valituris. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis dominicæ, M. CCCC LXVI. 3. Cal. Martii, Pont. noſt. Anno 6.

CAP. II.

Excommunicationem ipſo facto incurrunt prædicatores, aſſerentes divam virginem in peccato mortali fuiſſe conceptam: qui etiam dicunt, quòd feſtum Conceptionis ejus celebrantes, graviter peccant. Et vult præſentem conſtitutionem in locis populoſis publicari.

Idem *in eadem materia.*

GRave *c* nimis gerimis, & moleſtum, cùm ſiniſtra nobis de quibuſdam eccleſiaſticis perſonis referuntur: Sed in eorum qui ad evangelizandum verbum Dei ſunt deputati exceſſibus prædicando commiſſis, eò gravius provocamur, quò illi periculoſius remanent incorrecti. Cùm facilè deleri nequeant, qui multorum cordibus ſic publicè prædicando diffuſius & damnabilius imprimuntur errores: Sanè cùm S. Rom. eccleſ. de intemeratæ ſemperque virginis Mariæ conceptione publicè feſtum ſolenniter celebret, & ſpeciale ac propriũ ſuper hoc

a *Pſal. 121.* b *In aliis legitur, dicant.*

a *Hanc conſtitutionem Urbani habes inſertam in Cle. I. de reliquiis, & veneratione ſanctorum.* b *Fortè approbatam.* c *Vide Conc. Trid. Seſſ. 5. in decreto de peccato orig. § ulti. & extravagantem Pii V. Pont. max. incip. ſuper ſpeculam Domini. ubi hoc ſtatutum confirmatur & approbatur.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN